

Βρυξέλλες, 22 Σεπτεμβρίου 2016
(OR. en)

12478/16

LIMITE

CRS CRP 29
MERTENS 3
JUR 464
COPS 278
ELARG 92
CORLX 370
COJUR 15
COMAR 12
COSCE 3
COTRA 20
COEST 234
COASI 195

AELE 72
COWEB 95
MOG 106
MAMA 190
CONUN 181
COAFR 249
ACP 129
COLAC 70
COHAFA 61
DEVGEN 203
PROBA 17

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Νομική Υπηρεσία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (2ο Τμήμα)
Θέμα:	Υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: - Απόφαση του Δικαστηρίου (Τμήμα μείζονος συνθέσεως) στην υπόθεση C-660/13, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 28 Ιουλίου 2016, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) εξέδωσε την απόφασή του για την υπόθεση C-660/13, *Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*. Η απόφαση αυτή ακυρώνει την απόφαση C(2013) 6355 τελικό της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2013, για την υπογραφή της προσθήκης (σχετικά με την Κροατία) στο μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (στο εξής: «η ακυρωθείσα απόφαση»), διατηρώντας ωστόσο τα αποτελέσματά της μέχρι την αντικατάστασή της.

2. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η Επιτροπή ενήργησε παράνομα, καθώς δεν ζήτησε την προηγούμενη έγκριση του Συμβουλίου πριν εκδώσει την ακυρωθείσα απόφαση (με την οποία εξουσιοδοτήθηκαν δύο μέλη της Επιτροπής να υπογράψουν την προσθήκη εξ ονόματος της Ένωσης) και προχωρήσει στην υπογραφή. Με αυτή του την απόφαση, το Δικαστήριο διευκρινίζει τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης και υπογραφής μη δεσμευτικών πράξεων μεταξύ της Ένωσης και τρίτων μερών.
3. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι εφόσον το περιεχόμενο μιας τέτοιας πράξης αποτύπωνε μια ήδη καθορισμένη θέση πολιτικής της ΕΕ, δεν ήταν απαραίτητη η προηγούμενη έγκριση του Συμβουλίου για την υπογραφή της. Ωστόσο, παρότι το περιεχόμενο της πράξης δεν αποτύπωνε ήδη καθορισμένη θέση της ΕΕ, η Επιτροπή έκρινε ότι έπρεπε να ζητήσει την έγκριση του Συμβουλίου για το περιεχόμενό της, αλλά όχι ειδικά για την υπογραφή της. Η Επιτροπή θεώρησε, επομένως, ότι μπορούσε να υπογράψει αυτόνομα κάθε τέτοια πράξη εξ ονόματος της Ένωσης βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1 της ΣΕΕ και μόνο.
4. Η θέση του Συμβουλίου ήταν ότι *η ίδια* η απόφαση υπογραφής μη δεσμευτικής πράξης με τρίτη χώρα συνιστούσε πράξη χάραξης πολιτικής και, κατά συνέπεια, η προηγούμενη έγκριση της υπογραφής από το Συμβούλιο ήταν απαραίτητη, είτε το περιεχόμενο του κειμένου αντιστοιχούσε σε ήδη καθορισμένη πολιτική είτε όχι.
5. Το Δικαστήριο δέχθηκε τη θέση του Συμβουλίου, κρίνοντας ότι η ακυρωθείσα απόφαση της Επιτροπής ήταν εκτός των ορίων των αρμοδιοτήτων της κατά παράβαση του άρθρου 13 παράγραφος 2 ΣΕΕ.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

6. Το Συμβούλιο ζήτησε να ακυρωθεί η ακυρωθείσα απόφαση, αλλά να διατηρηθούν τα αποτελέσματά της μέχρι να αντικατασταθεί, προβάλλοντας τους ακόλουθους δύο λόγους ακυρώσεως:
 - εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς να ζητήσει την προηγούμενη έγκριση του Συμβουλίου, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των θεσμικών οργάνων και, κατά συνέπεια, την αρχή της θεσμικής ισορροπίας· και
 - με τις ενέργειές της έως την έκδοση της απόφασης και την υπογραφή της προσθήκης, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας.
7. Δέκα κράτη μέλη (ΓΑ, ΤΣ, ΓΕ, ΠΛ, ΚΧ, ΕΛ, ΗΒ, ΟΥ, ΦΙ, ΛΙ) παρενέβησαν υπέρ του Συμβουλίου.
8. Στις προτάσεις που κατέθεσε στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Γενική Εισαγγελέας κα Sharpston συμπέρανε ότι η απόφαση της Επιτροπής έπρεπε να ακυρωθεί λόγω παραβίασης της αρχής της θεσμικής ισορροπίας.

III. Η ΑΠΟΦΑΣΗ

9. Στις σκέψεις 37-39 της απόφασης, το Δικαστήριο υποστηρίζει ότι, για να προβεί στην υπογραφή μη δεσμευτικής πράξης, η Επιτροπή χρειάζεται σχετική ρητή εξουσιοδότηση του Συμβουλίου. Με άλλα λόγια, η Επιτροπή δεν είχε αρμοδιότητα να υπογράψει μια τέτοια πράξη βάσει της εξουσίας εξωτερικής εκπροσώπησης που έχει δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 1 της ΣΕΕ. Η απόφαση για την υπογραφή τέτοιας πράξης προϋποθέτει την αξιολόγηση από το Συμβούλιο των συμφερόντων της Ένωσης στο πλαίσιο των σχέσεών της με το συγκεκριμένο τρίτο μέρος, τηρουμένων των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καθώς και των αρχών και στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

10. Στη σκέψη 40 της απόφασης, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η απόφαση για την υπογραφή μη δεσμευτικής συμφωνίας αποτελεί, πάντα και καθ' εαυτήν, πράξη χάραξης πολιτικής της Ένωσης και, κατά συνέπεια, πρέπει να καθορίζεται από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, και παράγραφος 6, τρίτο εδάφιο της ΣΕΕ.
11. Στις σκέψεις 41 και 43 το Δικαστήριο υποστηρίζει ότι μια τέτοια πράξη χάραξης πολιτικής προϋποθέτει εκτίμηση από το Συμβούλιο του αν η απόφαση αυτή εξακολουθεί να υπηρετεί τα συμφέροντα της Ένωσης με βάση το κείμενο της μη δεσμευτικής πράξης που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις.
12. Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει στη σκέψη 43 της απόφασης ότι το γεγονός και μόνο ότι το περιεχόμενο της μη δεσμευτικής πράξης, όπως προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις, αντιστοιχεί στην εντολή διαπραγμάτευσης που δόθηκε από το Συμβούλιο είναι άνευ σημασίας όσον αφορά την απόφαση για την υπογραφή της και δεν μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί ότι συνεπάγεται έγκριση της υπογραφής της πράξης από την Επιτροπή. Ο συλλογισμός αυτός ισχύει κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση που υποτίθεται ότι το περιεχόμενο της συμφωνίας αντιστοιχεί σε άλλες προηγουμένως καθορισθείσες θέσεις πολιτικής από το Συμβούλιο σε διαφορετικά πλαίσια.
13. Τέλος, στη σκέψη 42 (σε συνδυασμό με τις σκέψεις 39 και 40) το Δικαστήριο κρίνει ότι η απόφαση για την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη μη δεσμευτικής πράξης εντάσσεται στην αξιολόγηση και τον καθορισμό των συμφερόντων της Ένωσης από το Συμβούλιο, στο πλαίσιο της κατάρτισης της εξωτερικής πολιτικής της. Κάθε ισχύουσα απόφαση για την έναρξη διαπραγματεύσεων πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει τους αντισυμβαλλόμενους με τους οποίους θεωρείται σκόπιμο να διεξαχθούν οι διαπραγματεύσεις, καθώς και το θέμα ή τα θέματα που θα αφορά η πράξη.

IV. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

14. Η Επιτροπή θα πρέπει πλέον να εκδώσει νέα απόφαση. Ωστόσο, η προσθήκη παραμένει σε ισχύ και μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζεται.
15. Γενικότερα, επιβεβαιώνεται πλέον από το Δικαστήριο ότι το Συμβούλιο, στο πλαίσιο του ρόλου του όσον αφορά τη χάραξη πολιτικών, πρέπει να δίδει πάντα ρητή έγκριση για την έναρξη διαπραγματεύσεων από την Ένωση για τη σύναψη μη δεσμευτικής πράξης με συγκεκριμένο τρίτο μέρος (ακόμα και στην περίπτωση που η πράξη αυτή συνάδει με καθορισμένη πολιτική της Ένωσης). Επιπλέον, μετά το πέρας των διαπραγματεύσεων απαιτείται ρητή απόφαση του Συμβουλίου με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση για την υπογραφή της πράξης εξ ονόματος της Ένωσης.
16. Η απόφαση του Δικαστηρίου αφορά τις εξουσίες του Συμβουλίου γενικά. Παρότι αφορά διμερή συμφωνία με τρίτη χώρα που υπεγράφη από την Επιτροπή, ισχύει για τις διμερείς και πολυμερείς μη δεσμευτικές πράξεις που συμφωνούνται με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, ανεξάρτητα από το αν η Ένωση εκπροσωπείται στις διαπραγματεύσεις από την Επιτροπή ή την ΥΕ (συμπεριλαμβανομένης της ΕΥΕΔ).
17. Η εν λόγω απόφαση ισχύει για όλες τις μη δεσμευτικές πράξεις στις οποίες συμμετέχει η Ένωση λόγω του περιεχομένου τους, ανεξάρτητα από το αν οι πράξεις αυτές παρουσιάζονται ως συναφθείσες από την Ένωση ή από συγκεκριμένο θεσμικό όργανο ή συγκεκριμένη υπηρεσία.
18. Τέλος, η απόφαση χρήζει περαιτέρω μελέτης για να εκτιμηθούν πλήρως οι πρακτικές και άλλες επιπτώσεις της.